

UMEÅ UNIVERSITET

Akademiska avhandlingar vid Sociologiska institutionen, Umeå universitet nr
A93

Att höras och höra till

Plats och ungas politiska engagemang i svenska landsbygder

Maja Adolfsson

Akademisk avhandling

som med vederbörligt tillstånd av Rektor vid Umeå universitet för
avläggande av filosofie doktorsexamen framläggs till offentligt försvar i
Aula Biologica, Biologihuset, Linnaeus väg 6, Umeå universitet, fredag den 12 juni 2026 kl.
13:15.

Avhandlingen kommer att försvaras på svenska.

Fakultetsopponent:

Professor, Angelika Sjöstedt, Mittuniversitetet, Östersund, Sverige

Organisation

Umeå universitet
Sociologiska institutionen

Dokumenttyp

Doktorsavhandling

Publiceringsdatum

22 maj 2026

Författare

Maja Adolfsson

Titel

Att höras och höra till

: Plats och ungas politiska engagemang i svenska landsbygder

Sammanfattning

Bakgrund: Forskningen om ungas politiska engagemang har breddats från konventionella deltagandeformer och lyfter i dag fram mångfacetterade handlingsrepertoarer, inte minst lokalt engagemang och civilsamhälleliga praktiker. Samtidigt präglas fältet fortsatt av en metrocentrisk tendens, där urbana erfarenheter fungerar som en implicit norm. Detta innebär att plats, och särskilt landsbygder, ofta hamnar i bakgrunden och främst behandlas som kontext snarare än som analytisk kategori. Mot denna bakgrund undersöker jag i avhandlingen platsens betydelse för ungas politiska engagemang i landsbygder.

Metod och teori: Avhandlingen bygger på tre delstudier. Den första är en konceptutvecklande litteraturoversikt som analyserar hur plats behandlas i svensk forskning om ungas politiska engagemang och utvecklar begrepp för att fördjupa denna förståelse. Den andra består av kvalitativa intervjuer med 15 unga (16–29 år) som identifierade sig som politiskt engagerade och som bodde i, eller nyligen hade bott i, landsbygdsområden i Sverige. Den tredje är en etnografisk fallstudie av ett ungdomskulturprojekt i en landsbygdskommun, där diskursanalys av projektansökningar kombinerades med observationer och en fokusgruppsdiskussion. Avhandlingen utgår från ett konstruktivistiskt och processororienterat perspektiv och kombinerar en flerdimensionell platsförståelse, Bourdieus begreppsapparat (fält, kapital, habitus och illusio) samt ett diskursteoretiskt perspektiv.

Resultat: Avhandlingen presenterar tre huvudsakliga resultat. För det första identifieras tre tendenser för hur plats hanteras i svensk forskning om ungas politiska engagemang. För det andra visar avhandlingen att plats är betydelsefull för politiskt engagemang genom ungas platstillhörigheter och hur de lokaliserar politiska möjligheter till olika platser. För det tredje visar avhandlingen att ungas möjligheter att agera präglas av erkännande och legitimitet i lokala politiska fält, samt av rumsliga hierarkier som marginaliserar landsbygdsperspektiv. Dessa processer samspelar med maktordningar knutna till ålder, genus, ruralitet och rasifiering.

Slutsatser: Platsen blir betydelsefull för ungas strävan att höras och att höra till. Avhandlingen synliggör hur ungas politiska engagemang i landsbygder formas av lokaliserings- och tillhörighetsprocesser, rumsliga maktordningar och lokala politiska fält. Dessa processer påverkar i sin tur var unga upplever politiskt engagemang som meningsfullt och hur politiskt erkännande förhandlas över tid. Avhandlingen utmanar metrocentriska antaganden i forskningen om ungas politiska engagemang och lyfter fram landsbygdens betydelse.

Nyckelord: Ungas politiska engagemang, Landsbygd, Plats, Platstillhörighet, Politiskt erkännande

Språk

Svenska

ISBN

978-91-6850-062-1 (print)
978-91-6850-063-8 (pdf)

ISSN

1104-2508

Antal sidor

67 + 4 delarbeten/papers